

Parodoje – miesto grafikos garsai

Rūtos Černiauskienės fotografijų paroda „Miesto grafikos garsai“ veiks iki gegužės 12 dienos.

Architektė Rūta Černiauskienė kviečia tyrinėti miesto spalvas, fasadų grafiką, detales.

Šiaulių apskrityje Povilo Višinskio viešosios bibliotekos III aukšto galerijoje eksponuojama architektės Rūtos Černiauskienės fotografijų paroda „Miesto grafikos garsai“.

Susitikimas su autore ir parodos pristatymas vyks gegužės 11 dieną.

R. Černiauskienė gimė 1950 metais Raseiniuose, 1972 metais baigė VISI Architektūros fakultetą. Pagal paskyrimą pradėjo dirbti Lietuvos statybos ir architektūros mokslinio tyrimo institute (LSAMTI) Kaune. 1975 metais sukūrusi šeimą, atvyko gyventi į Šiaulius – čia vyras architektas jau dirbo pagal paskyrimą.

Nuo 2010 metų pradėjo vadovauti Šiaulių trečiojo amžiaus universiteto Kultūros ir meno fakultetui.

Karantino metu R. Černiauskienė daugiau laiko skiria atidėtiems kūrybiniam darbams ir architektūros fotografavimui.

„Ši paroda ne apie mano kūrybą. Tik apie tai, ką aš, architektė, pamatau mieste, kokie objektai patraukia mano dėmesį, kokias emocijas patiriu susitikusi su skirtingais miestais, skirtingais pastatais, su daugiau ar mažiau žinomų architektų kūriniais. Šioje parodoje noriu pasidalyti savo vaizdų „kollekcija“, savo pamatymais, susitikimais su architektūra, savo patirtais įspūdžiais, sudėliotais į vienokius ar kitokius fotografinius vaizdus“, – parodą pristato autorė, kviesdama stabelėti, pamatyti, tyrinėti miesto spalvas, fasadų grafiką, detales ir taip išgirsti miesto kalbėjimus.

Parengta pagal bibliotekos inf.

Venclauskių namų sode – melodijos mamai

Sekmadienį nuo 12 valandos Šiauliuose, Venclauskių namų „Našlaičių sode“, Motinos dienos proga skambės muzika. Koncertuos Sauliaus Sondeckio menų gimnazijos ir Šiaulių 1-osios muzikos mokyklos mokiniai.

Venclauskių namų šeiminkė Stanislava Venclauskienė (1874–1958) buvo Mama iš didžiosios raidės, ji priglaudė,

užaugino, išauklėjo, išleido į mokslus apie šimtą beglobių, našlaičių, nepasiturinčių šeimų vaikų. Už savo rūpestį ir globą S. Venclauskienė buvo praminta Šiaulių motina.

Lankantis „Našlaičių sode“, būtina laikytis nustatytų saugumo reikalavimų.

Parengta pagal „Aušros“ muziejaus inf.

Šiaulių dailės galerijoje – dvi parodos

Šiandien Šiaulių dailės galerijoje atidaromos dvi parodos: vlniečio menininko Andriaus Makarevičiaus tapybos paroda „Stories rajono pasakojimai arba Mandelos efektas“ ir Ramūno Grikevičiaus tapybos paroda „Miegas-miškas-miegas“.

Nuo 16 iki 18 valandos galerijoje lankytojus pasitiks patys autoriai. A. Makarevičius pasidalins stoties rajono ir Mandelos efekto poveikiu jo kūrybai, Ramūnas Grikevičius – paslaptiniais meno, miško ir miego ryšiais.

A. Makarevičius jau dešimt metų sukasi tarp Vilniaus Halės

turgaus, V. Sopeno, Šv. Stepono ar Aguonų gatvės. Erdvė, kurioje gyvena, tampa ir kūrybine studija, kurioje gimsta personažai, su kuriais kasdien prasielkia stoties rajone.

„Atsiradus galimybei, ėmiausi kurti ant didesnių formatų drobėlių ir į tuos pačius personažus ir objektus galiu pažvelgti kitaip ir iš viršaus. Štai čia į akis jau pradeda žvelgti didmiesčio baldžiai ant palangės. Šie sparnuoti eilė į neatsiejami stoties veikėjai, kaip ir netoliese besitrenirantys treniruotojieji.

Nukelta į 8 psl.

Trumpa mano gyvenimo apybraiža (4)

(Mano prisiminimai)

Atkelta iš 3 psl.

Tada jis dar buvo jaunutis, bet gyvas ir nuoširdus, labai geras draugas. Čia mokėsi ir buvęs mokytojas, mano draugas, Julius Laurinaitis, mūsų Ministrų Tarybos Pirminio pavaduotojo Jono Laurinaičio brolis, dabar jau pensininkas, gyvenantis arti Panevėžio. Čia greit ėmiau pastebėti vidutinio ūgio, labai rimto, beveik paraudusio veido mokinį. Tai buvo Vytautas Montvila.

Kadangi buvau ne viename su juo kurse, ir kadangi jis buvo dar jaunas, o aš jau buvau subrendęs (jau ėjau 33-ečius metus), ir kadangi gyvenau ne bendrabutyje, bet pačiame Kėdainių mieste, tai tarp mudviejų artimi ryšiai neužsimėgė. Netrukus pastebėjau jį esant karštą revoliucinės dvasios poetą, nes ne kartą jis skaitė seminarijos salėje visiems mokiniams smarkius savo eilėraščius, kupinus revoliucinės ugnies.

1927 metų vasarą išlaikiau Kėdainių mokytojų seminarijoje reikiamus egzaminus, tuo įsigijau mokytojo cenzą ir su seminarija atsiveikinau. Ar mokėsi 1926/27 mokslo metais toje seminarijoje ir poetas Vytautas Montvila, niekaip nebeatsimenu. Su juo kur nors susitikti man nebeteko.

Kėdainių mokytojų seminarijoje man teko gerokai pavargti, o iš pradžių net ir padadauti, nes liū būvau atsivežęs nedaug, o ir iš tų pačių reikėjo siūsti seniems tėvams, paliktiems kaime išnuomotame bute. Tai gerai dar, kad ėmiau gauti kas mėnesį po 50 litų pašalpos iš Lietuvos Mokytojų profesinės sąjungos Šiaulių skyriaus, ir kas mėnesį po 100 litų paskolos iš Šiaulių miesto valdybos; tiesa, kartais atsiųsdavo kokį pusmitį ar net šimtą litų koks geras bičiulis, bet to būdavo maža, reikėdavo gerokai susiveržti... Tokių skurdžių mūsų tarpe buvo ir daugiau.

Kartą vienas mūsų draugas, tylus ir geras mūsų kurso mokinys, per rytinę mankštą nuolpo. Sužinojome jį badaujant. Jo namai šalia ne lito jam nebeatsiūsdavo ne tiek iš neturto, kiek iš pykčio, kam neina jis į kunigus. Tuoj sumetė jam lėšų. Mesda-

vom kiek kuris galėdami jam kas mėnesį, ir tuo įgalinome jį nors šiaip taip egzistuoti ir mokyti.

Susirinkome kartą (1926 metų pradžioje) į seminarijos salę dėl kažko pasitarti. Vienas kitas mokinytis iš aušrininkų pakalbėjo apie liaudies skurdą ir šiaip jau apie kai kurias negeroves. Buvo keletas ateitininkų. Vienas iš jų ėmė kalbėti, kad viską reikia atnaujinti Kristuje.

Tai girdėdamas aš nebeiškenčiau, karštai pasakiau, kad ateitininkai yra Romos katalikų bažnyčios sukvaifinti vergai, nė kiek nepažįsta tikrojo Kristaus mokslo, nežina, kad tikrąjį Kristaus mokslą bažnyčia nuo žmonių yra nuslėpusi, tiesiog pamynusi po kojų, ir Kristaus mokslo vardu skelbia savąjį mokslą, kardinolų, popiežių mokslą, kuris jau seniai yra supuvęs ir su tikroju Kristaus mokslu seniai nebeturį nieko bendro. Ir trumpai išdėčiau tikrojo Kristaus mokslo esmę – ryškiai parodžiau Kristaus mokslo skirtumą nuo bažnyčios mokslo, ar ta bažnyčia būtų katalikų, stačiatikių, liuterių, kalvinų ar kuri kita.

Išskyrus keletą ateitininkų, visi kiti labai karštai plojo.

Bet vienas ateitininkas, kurį ne labai gerbė ir patys ateitininkai, tą patį vakarą nukubėjo pas seminarijos kapelioną ir viską pasakė jam. Pasakė iškreiptai, neteisingai, būtent, kad tame susirinkime kai kurie mokiniai kalbėjo, kaip nuversti esamąją vyriausybę, o mokinytis Levinskas pavadinęs Kristaus mokslą supuvėliu.

To rezultatas buvo tas, kad klerikalinė Švietimo ministerija atsiumė į mūsų seminariją senyva pareigūnė, kad visa tai iširtų vietoje. Tas tardė kai kuriuos mokinius ir pasekmės buvo tos, kad Švietimo ministerija pačios seminarijos nors ir neuždarė, bet atsisakė mokėti mokytojams algas. Mat, Kėdainių mokytojų seminarija Švietimo ministerijos leidimu buvo įkurta Lietuvos Mokytojų profesinės sąjungos centro valdybos.

Mokytojų profesinės sąjungos centro valdyba mokytojus, atsidūrusius bėdoje, rėmė, bet tas rėmimas buvo menkas ir jeigu mokytojai nebūtų aukojęsi ir-kits kito

rėmė, seminarijos darbas būtų sustojęs. Tiesa, mokytojai aukojosi dar ir todėl, kad už kokius 2-jų ar 3-jų mėnesių turėjo būti Seimo rinkimai, o buvo pagrįdota tikėti, kad krikščionys demokratai nebelaimes, kad ims virsti kairieji, ir tada jie atgaus savo uždarbi. Bet ką daryti su seminarijos kapelionu? Kapelionui reikia mokėti visą algą. Kitaip jis atsisakys bedestės tą tariamąją tikybą, ir tada Švietimo ministerija tokią seminariją, kurioje nedėstoma tikyba, uždarys.

Seminarijos direktorius J. Stankevičius rado tokią išeitį: pasikvietė pas save keletą patikimiausių mokinių (į tų patikimiausių mokinių skaičių patekau ir aš) ir nutarė rinkti kapelionui algą iš mokinių, t.y. pranešti visiems mokiniams, kad kiekvienas jų kas mėnesį duotų ne mažiau kaip po 1 litą seminarijos sąrgams bei valytojoms ir smulkinius seminarijos išlaidoms. O kad tie pinigai eis tik kapelionui, tai prašė niekam to nesakyti, laikyti didžiausioje paslapytyje.

Kai iš direktoriaus sugrįžė kiekvienas pranešėme savo kursui tokios rinkliavos tikslą taip, kaip buvo prašęs direktorius, tai kai kurie įėjū ir nujautė, kaip iš tikrųjų čia yra, visi tyliai sutiko duoti, ir kas mėnesį tą neišvengiamą duoklę į duodavo.

O per Seimo rinkimus, vykusius 1926 metų pavasarį, tie krikščionys-demokratai iš tikrųjų pralaimėjo: balsų daugumą gavo liaudininkai ir socialdemokratai ir tada mūsų seminarijos mokytojai argavo uždirbtąjį laiką arlygi. Džiaugėsi krikščioniu demokratų pralaimėjimu mokytojai, tuo džiaugėmės ir mes, mokiniai.

1926 metais vasaros atostogas pralėdau Žagarėje. Čia tada mokytojų p. Rotomskis, kuris už pogrindinę komunistinę veiklą paskiau buvo areštuotas ir ilgai kalintas Šiaulių kalėjime. Tai buvo energingas ir mielas jaunikaitis. Jis mane įprašė skajtyti Žagarėje apie inkviziciją paskaitą. Tokią paskaitą Žagarėje skajtyti aš sutikau ir vieną sekmadienį ją skajčiau. Gausiai susirinkusiems žmonėms, išskyrus keletą davatku, ta mano paskaita patiko. Ją buvau skaitęs Valiūnuose (netoli

to minėtojo Kalnelio kaimo), taip pat ir Joniškyje, Ginkūnuose (netoli Šiaulių), Kupiškėje ir Radviliškėje. Žmonės jaja domėjosi visur.

Pabaigęs 1926 metų vasaros atostogas, vėl grįžau į Kėdainių mokytojų seminariją mokytis. Lietuvių kalbos ir literatūros čia mus pradėjo mokytį naujai atkeltas mokytojas J. Budzinskas. Tai buvo pačius pažanus žmogus, labai gerai dėstęs savo dalyką; jis mums dėstė dar ir pedagogiką. Uždavė jis mums savo mokyimo pradžioje namų rašomąjį darbą „Ugnis ir vanduo“.

Aš išidrašinau ir parašiau taja tema publicistinio pobūdžio straipsnį. Tame straipsnyje vaizdžiai įrodinėjau, kad bažnyčia ir krikščionybė ne tik kad neturi nieko bendro, bet yra du priešingi dalykai, taip pa priešingi kaip ugnis ir vanduo. Baigdamas parašiau, kad „Kristaus mokslas yra ugnis – šventa, dieviška ugnis, kuri uždega atausčius žmonių širdis, pripildo jas melle ir tuo naikina pasaulio pilkybes. O bažnyčia (ne vien katalikų bažnyčia, bet taip pat ir stačiatikių, liuterių, kalvinų, anglikonų ir visos kitos, daugiau ar mažiau išvirtuslos) negyvas formas ir su tikroju Kristaus mokslu nebeturinčios nieko bendro) yra tuo drumzlinu vandeniu, kuris tą ugnį stengiasi užlieti. Bet veltui!“

Nors ir didžiausias jis (tas vanduo) yra padaręs potvynius, nors ir mažai, palyginti, šiandien yra pasaulyje tos šventosios ugnies, bet vis dėlto jos yra. Jos yra prastuomenėje, yra ir šviesuomenėje, yra pagaliu net ir geresniuosiuose tos pačios bažnyčios atstovuose. Ir, reikia tikėtis, anksčiau ar vėliau tos šventos ugnies atsiras tiek daug, kad jokie vandenys nebeįstengs jos užlieti, ir tada, ir tikrai tada įvyks žemėje visų taip laukiama palaimos karalystė.“

Mokytojai J. Budzinskui tas mano straipsnis labai patiko. Jis prašė mane jį perskaityti visų seminarijos kursų mokiniams. Aš sutikau, ir vakare mokytojo Budzinskio paraginti sugužėjo visi mokiniai į didelę seminarijos salę.

Perskaityau, Karštai aplošimantai, klausimai, gyvi debatai ir pakilia nuotaika skirstomės namo.